

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO ĮSTATYMO NR. IX-1253 2, 3, 6, 10 IR 11 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI“**

PROJEKTO

NR. TAP 17-1251(2)

2017-11-21 Nr. NV-2950

Vilnius

Projektų rengėjas: Finansų ministerija.

Projektų tikslas:

Pritarti įstatymo pakeitimo projektui, kuris parengtas siekiant:

- Sustiprinti viešojo sektoriaus vidaus kontrolę;
- Koordinuoti vidaus kontrolės diegimą ir priežiūrą;
- Analizuoti vidaus kontrolės rezultatus.

Įstatymo pakeitimo projektas parengtas įgyvendinant Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas.

Dabartinė situacija:

2014 m. pagal Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) viešojo sektoriaus vidaus kontrolės gaires ir tarptautinius vidaus audito standartus parengtos rekomendacijos vidaus kontrolės sukūrimo, veikimo, tobulinimo ir vertinimo gairės, bet:

- Iki šiol viešojo sektoriaus institucijų vadovų vykdomas vidaus kontrolės sistemos kūrimas nėra koordinuotas ir reglamentuotas;
- Šiuo metu nėra paskirta institucija, kuri metodiškai vadovautų vidaus kontrolės klausimais;
- Nėra reglamentuoti vidaus kontrolės elementai, viešojo sektoriaus vadovų mokymų vidaus kontrolės klausimais koordinavimas;
- Nėra reglamentuotas viešojo sektoriaus atskaitingumas vidaus kontrolės klausimais.

Projektų esmė:

Nutarimo projektu siūloma pritarti įstatymo pakeitimo projektui, kuriuo siūloma:

- Numatyti, kad viešojo juridinio asmens vadovas nustato vidaus kontrolės politiką. Vidaus kontrolės politika siūloma rengti pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus minimalius vidaus kontrolės reikalavimus.
- Finansų ministeriją paskirti atsakingą už metodinį vadovavimą vidaus kontrolės klausimais, viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės analizę (Finansų ministerija parengs ir teiks Vyriausybei ir Seimo Audito komitetui metinę viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės būklės ir vidaus audito tarnybų veiklos ataskaitą), viešųjų juridinių asmenų vadovų ir vidaus kontrolės priežiūrą atliekančių darbuotojų mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą.

Derinimas:

Nutarimo ir įstatymo projektai patobulinti pagal esmines Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Atitikimas Vyriausybės programai:

Projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas, kuriose numatyta siekiant efektyvaus ir mažiau kainuojančio viešojo valdymo nuosekliai tobulinti strateginio planavimo, programinio biudžeto, audito ir atskaitomybės sistemą.

Dalykinio vertinimo išvada:

Atsižvelgiant į antrines Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, siūlytina projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė, tel. 8 706 63 750, el. p. sarune.navickaite@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-11-15 Nr. (19.10-01)-6K-1106821

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

100 Atkurtai
Lietuvai

Finansų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2017 m. rugsėjo 18 d. išvadoje Nr. NV-2356 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, bendradarbiaudama su šių pastabų ir pasiūlymų rengėjais patikslino ir pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą, kuriuo siūloma pritarti Įstatymo projektui (argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, pateikti pridedamoje derinimo pažymoje).

Įstatymo projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas, kuriose numatyta siekiant efektyvaus ir mažiau kainuojančio viešojo valdymo nuosekliai tobulinti strateginio planavimo, programinio biudžeto, audito ir atskaitomybės sistemą.

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos Vidaus audito ir finansų kontrolės metodologijos departamento (direktorius – Darius Matusevičius, tel. 239 0147) Vidaus audito ir finansų kontrolės metodologijos ir priežiūros skyriaus (vedėjas – Jonas Vaitkevičius, tel. 219 9315) vyriausieji specialistai Inesa Šumskienė, tel. 239 0113, ir Skaidrius Prascienis, tel. 219 9305.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 4 lapai.
2. Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
3. Aiškinamasis raštas dėl Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, 4 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
5. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Finansų ministras

Vilnius Šapoka

I. Šumskienė, tel. 239 0113, el. p. inesa.sumskiene@finmin.lt

Lydraštis dėl VKVA įstatymo II

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO
ĮSTATYMO NR. IX-1253 2, 3, 6, 10 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2017 m.

d. Nr.

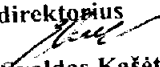
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Įgalioti finansų ministrą Vilių Šapoką, o jam negalint dalyvauti – finansų viceministrę Daivą Brasiūnaitę atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras

FM Teisės departamento
direktorius

Egidijus Kavaliauskas
2017-11-16

Finansų ministras

Vilijus Šapoka
2017-11-16

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO ĮSTATYMO NR. IX-1253
2, 3, 6, 10 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – įstatymo projektas) siekiama atsižvelgti į poreikį nustatyti pagrindinius vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sukūrimo, jos įgyvendinimo, veikimo priežiūros ir tobulinimo principus ir įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2017 m. kovo 29 d. valstybinio audito „Ar sudarytos sąlygos viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemai efektyviai veikti“ ataskaitoje pateiktas rekomendacijas tobulinti vidaus kontrolės ir vidaus audito teisinį reglamentavimą, papildant Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą vidaus kontrolės elementais, nustatant viešųjų juridinių asmenų vadovams pareigą nustatyti vidaus kontrolės politiką ir paskiriant instituciją, atsakingą už metodinį vadovavimą vidaus kontrolės klausimais ir viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės analizę.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą inicijavo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Vidaus audito ir finansų kontrolės metodologijos departamento (direktorius D. Matusevičius) Vidaus audito ir finansų kontrolės metodologijos ir priežiūros skyriaus (vedėjas J. Vaitkevičius) vyriausieji specialistai Inesa Šumskienė, tel. 239 0113, ir Skaidrius Prascienis, tel. 219 9305.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Lietuvos Respublikos teisės aktais nėra paskirta institucija, kuri metodiškai vadovautų vidaus kontrolės (išskyrus finansų kontrolę) klausimais, taip pat nėra reglamentuoti vidaus kontrolės elementai. 2014 metais iš Finansų ministerijos, Valstybės kontrolės ir vidaus auditorių atstovų sudaryta darbo grupė skirtingų audito grandžių naudojamoms viešojo sektoriaus subjektų vidaus kontrolės vertinimo metodikoms peržiūrėti ir palyginti pagal Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (toliau – INTOSAI) viešojo sektoriaus vidaus kontrolės gaires ir tarptautinius vidaus audito standartus parengė Rekomendacines vidaus kontrolės sukūrimo, veikimo ir tobulinimo, jos vertinimo gaires viešojo sektoriaus subjektams, tačiau iki šiol viešojo sektoriaus institucijų vadovų vykdomas vidaus kontrolės sistemos kūrimas nėra koordinuotas ir reglamentuotas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Nauju teisiniu reguliavimu pagal INTOSAI viešojo sektoriaus vidaus kontrolės gaires ir tarptautinius vidaus audito standartus siūloma reglamentuoti vidaus kontrolės elementus, taip pat pakeisti Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatas, numatančias vidaus audito tarnybų steigimo pagrindus, numatyti, kad viešojo juridinio asmens vadovas nustato vidaus kontrolės politiką, apimančią visus vidaus kontrolės elementus, rengiamą pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus vidaus kontrolės reikalavimus, ir kiekvienais metais (siūloma iki kiekvienų metų balandžio 1 dienos) Vyriausybės nustatyta tvarka teikia metinę vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, būklės viešajame juridiniame asmenyje, įskaitant jam pavaldžius ir (arba) jo valdymo sričiai priskirtus viešuosius juridinius asmenis, ataskaitą. Institucija, atsakinga už

metodinį vadovavimą vidaus kontrolės klausimais, siūloma paskirti Finansų ministeriją, kuri analizuotų, kaip veikia vidaus kontrolė viešuosiuose juridiniuose asmenyse, ir kiekvienais metais (siūloma nustatyti, kad iki spalio 1 dienos) parengtų ir teiktų Vyriausybei ir Seimo Audito komitetui metinę viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės būklės ir vidaus audito tarnybų veiklos ataskaitą. Finansų ministerijai numatoma funkcija atlikti išorinį vidaus audito tarnybų vertinimą (peržiūrą): vertinti ir tikrinti, ar vidaus audito tarnybų veikla atitinka šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatytus reikalavimus, taip pat analizuoti, kaip viešuosiuose juridiniuose asmenyse veikia vidaus kontrolė ir vidaus audito tarnybos. Finansų ministerijai taip pat siūloma priskirti funkciją koordinuoti viešųjų juridinių asmenų vadovų ir vidaus kontrolės priežiūrą viešuosiuose juridiniuose asmenyse atliekančių darbuotojų mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, klausimais.

Įgyvendinus įstatymo projektu siūlomus pakeitimus bus sudarytos sąlygos kurti ir tobulinti vidaus kontrolės sistemas, užtikrinančias, kad valdymo informacija patikima, priimami sprendimai pagrįsti ir padeda institucijoms pasiekti geriausią rezultatą, panaudojant turimus išteklius. Efektyvi vidaus kontrolė užtikrins, kad viešieji juridiniai asmenys veiktų pagal paskirtį, įgyvendintų nustatytus tikslus ir būtų sutelkti efektyviai ir laiku teikti kokybiškas viešojo sektoriaus paslaugas, taip pat padės viešųjų juridinių asmenų vadovams ir darbuotojams priimtinomis sąnaudomis nuosekliai ir strategiškai siekti rezultatų bei būti naudingiems visuomenei, o tai didins visuomenės pasitikėjimą viešuoju sektoriumi.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatomu teisiniu reguliavimu sukurta vidaus kontrolės sistema (Finansų ministerija metodiškai vadovaus vidaus kontrolės klausimais ir atliks vidaus audito tarnybų išorės vertinimą ir vidaus audito tarnybų bei vidaus kontrolės viešajame juridiniame asmenyje analizę, viešojo juridinio asmens vadovas nustatys vidaus kontrolės politiką ir užtikrins, kad būtų atliekama viešojo juridinio asmens analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, atsakys už efektyvios vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sukūrimą ir palaikymą ir kartą per metus Vyriausybės nustatyta tvarka (ją planuojama nustatyti keičiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 14 d. nutarimą Nr. 470 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo įgyvendinimo ir Vidaus audito tarnybos pavyzdinių nuostatų patvirtinimo“) atsiskaitys už vidaus kontrolės būklę, o Finansų ministerija Vyriausybei ir Seimo Audito komitetui teiks metinę viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės būklės ir vidaus audito tarnybų veiklos ataskaitą) sudarys sąlygas stiprinti vidaus kontrolės sistemą, viešojo sektoriaus vidaus kontrolės veikimą, koordinuoti jos kūrimą ir priežiūrą, ją analizuoti, o tai turės teigiamą įtaką viešojo sektoriaus institucijoms nustatytų tikslų įgyvendinimui. Neigiamų pasekmių priėmus įstatymo projektą nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Kriminogeninei situacijai priimtas įstatymas reikšmingos įtakos neturės. Priimtas įstatymas sustiprins viešojo sektoriaus vidaus kontrolę, tai turės teigiamą įtaką korupcijos rizikos, kaip ir kitų rizikos veiksnių, valdymui.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Verslo sąlygoms ir plėtrai įstatymo įgyvendinimas poveikio neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymą keisti ar panaikinti kitų įstatymų nereikės.

Priėmus įstatymo projektą, reikės pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 14 d. nutarimą Nr. 470. Taip pat turėtų būti patikslinti Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 8 d. nutarimu Nr. 1088 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“, Pavyzdinė vidaus audito metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 1K-117 „Dėl pavyzdinės vidaus audito metodikos, vidaus auditorių profesinės etikos taisyklių ir vidaus audito poreikio įvertinimo analizės metmenų patvirtinimo“, ir Viešųjų juridinių asmenų, kurie valdo, naudoja valstybės ir (arba) savivaldybės turtą ir juo disponuoja, vidaus audito tarnybų veiklos vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 1K-353 „Dėl viešųjų juridinių asmenų, kurie valdo, naudoja valstybės ir (arba) savivaldybės turtą ir juo disponuoja, vidaus audito tarnybų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projekto sąvokos perkeltos iš Pavyzdinės vidaus audito metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 1K-117, ir suderintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Iki įstatymo įsigaliojimo (siūloma įsigaliojimo data – 2018 m. liepos 1 d.) Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija turėtų patvirtinti minimalius vidaus kontrolės reikalavimus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomo valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų poreikio nenumatoma.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projektas išvadoms gauti buvo pateiktas Lietuvos Respublikos ministerijoms, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei ir Lietuvos savivaldybių asociacijai, taip pat pateiktas visuomenei susipažinti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Pastabas ir pasiūlymus dėl įstatymo projekto nustatyto laiku pateikė Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė. Šie išvados teikę subjektai 2017 m. rugpjūčio 11 d. buvo pakviesti į pasitarimą, kurio metu gautos pastabos buvo suderintos. Į kitų išvados teikusių subjektų pastabas atsižvelgta arba jos suderintos darbo tvarka. Pasiūlymų iš visuomenės negauta. Taip pat įstatymo projektas suderintas su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe ir patikslintas pagal jos pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis
Nėra.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas buvo parengtas pagal bendros Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ir Europos Sąjungos iniciatyvos (SIGMA) ekspertų rekomendacijas, įgyvendinant Lietuvos Respublikos derybinę poziciją stojant į Europos Sąjungą „Finansų kontrolė“ (28 derybinis skyrius), pagal kurią numatyta parengti teisės aktus, reglamentuojančius vidaus kontrolę, finansų kontrolę ir vidaus auditą, ir suderintas su Europos Komisijos Biudžeto generalinio direktorato atstovais.

Finansų ministras
Vilija Sapokaitė
2012-11-14

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO ĮSTATYMO NR. IX-1253 2, 3, 6, 10
IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. **Centralizuota vidaus audito tarnyba** – viešojo juridinio asmens administracijos padalinys (departamentas, skyrius), įsteigtas viešojo juridinio asmens ir visų jam pavaldžių ir (arba) jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų vidaus auditui atlikti. Centralizuotai vidaus audito tarnybai šio įstatymo normos taikomos *mutatis mutandis* kaip ir vidaus audito tarnybai.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. **Pažangos stebėjimas** – viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnybos veikla po atlikto vidaus audito, kurios tikslas – stebėti ir vertinti, kaip įgyvendinamos vidaus audito ataskaitoje pateiktos rekomendacijos.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. **Vidaus auditas** – nepriklausoma ir objektyvi tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veikla, kuria siekiama padėti gerinti viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir vidaus kontrolę.“

4. Pakeisti 2 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. **Vidaus audito tarnyba** – viešojo juridinio asmens administracijos padalinys (departamentas, skyrius), įsteigtas viešojo juridinio asmens ir jam pavaldžių ir (arba) jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų (jeigu pagal šį įstatymą pavaldūs ir (arba) jo valdymo sričiai priskirti viešieji juridiniai asmenys neturi steigti atitinkamo padalinio) vidaus auditui atlikti.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. **Vidaus kontrolė** – viešojo juridinio asmens vadovo sukurta kontrolės veiksmų ir priemonių sistema, skirta viešojo juridinio asmens rizikai valdyti ir padėti pasiekti viešojo juridinio asmens tikslams, nustatytiems šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje.“

6. Papildyti 2 straipsnį 8 dalimi:

„8. **Vidaus kontrolės politika** – vidaus kontrolės principai, metodai ir taisyklės, skirti viešojo juridinio asmens efektyviai vidaus kontrolei sukurti ir palaikyti.“

7. Papildyti 2 straipsnį 9 dalimi:

„9. **Viešojo juridinio asmens rizika** – tikimybė, kad dėl tam tikrų rizikos veiksnių viešojo juridinio asmens tikslai nebus įgyvendinti arba bus įgyvendinti netinkamai ir dėl to jis gali patirti nuostolių.“

8. Papildyti 2 straipsnį 10 dalimi:

„10. **Viešojo juridinio asmens rizikos valdymas** – nustatytų viešojo juridinio asmens rizikos veiksnių valdymo procesas, kai siekiant tinkamai reaguoti į riziką priimami sprendimai dėl jos poveikio pašalinimo arba sumažinimo.“

9. Papildyti 2 straipsnį 11 dalimi:

„11. **Viešojo juridinio asmens rizikos veiksniai** – aplinkybės, galinčios daryti neigiamą poveikį viešojo juridinio asmens veiklai.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Vidaus kontrolės tikslas ir veikimas

1. Vidaus kontrolės tikslas – užtikrinti, kad būtų pasiekti šie viešojo juridinio asmens tikslai:

1) vykdyti veiklą viešojo juridinio asmens veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pagal strateginius arba kitus veiklos planus, programas ir procedūras;

2) saugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ar kitų neteisėtų veikų valstybės ir (arba) savivaldybės turtą ir įsipareigojimus tretiesiems asmenims;

3) vykdyti veiklą laikantis patikimo finansų valdymo principų;

4) teikti patikimą, aktualią ir teisingą informaciją apie viešojo juridinio asmens finansus ir veiklą.

2. Vidaus kontrolę sudaro šie tarpusavyje susiję elementai:

1) kontrolės aplinka, kuri užtikrina vidaus kontrolės veikimo viešajame juridiniame asmenyje nustatymą teisės aktuose ir apima viešojo juridinio asmens organizacinę struktūrą, valdymą, personalo politiką, vadovų ir darbuotojų profesinio elgesio principus ir normas, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos vidaus kontrolės organizavimui ir kokybei;

2) rizikos vertinimas, kurį atliekant nustatomi ir analizuojami viešojo juridinio asmens rizikos veiksniai, taip sukuriant pagrindą tinkamai reaguoti į riziką ir pasirinkti, kokią kontrolės veiklą įgyvendinti;

3) kontrolės veikla, kuri apima įgaliojimų, leidimų suteikimą, funkcijų atskyrimą, prieigos prie turto ir dokumentų kontrolę, veiklos ir rezultatų peržiūrą, veiklos priežiūrą ir kitų reikalavimų, nustatytų viešojo juridinio asmens vadovo priimtuose teisės aktuose, laikymąsi;

4) informavimas ir komunikacija, kai viešojo juridinio asmens darbuotojai laiku gauna aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją apie vidaus ir išorės įvykius, ūkinius įvykius ir ūkines operacijas, vykdant efektyvią komunikaciją tiek viešojo juridinio asmens viduje, tiek su trečiaisiais asmenimis;

5) stebėseną, kurią atliekant užtikrinama, kad viešojo juridinio asmens vidaus kontrolė veiktų taip, kaip numatyta, ir neatsiliktų nuo pasikeitusių veiklos sąlygų; stebėseną atliekama viešojo juridinio asmens darbuotojams vykdant reguliarią valdymo ir priežiūros veiklą pagal pavestas funkcijas ir vidaus ir išorės auditoriams atliekant vertinimus.

3. Vidaus kontrolė kiekviename viešajame juridiniame asmenyje kuriama ir palaikoma atsižvelgiant į jo organizacinę struktūrą, turimus išteklius, rizikos veiksnius, veiklos aplinką, veiklos rūšis, vidaus kontrolės atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus viešojo juridinio asmens veiklos ypatumus.

4. Vidaus kontrolei keliamus reikalavimus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Visi viešojo juridinio asmens darbuotojai privalo vadovautis viešojo juridinio asmens vadovo nustatyta vidaus kontrolės politika.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vidaus audito tarnyba viešajame juridiniame asmenyje, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus viešuosius juridinius asmenis, turi būti įsteigta, jeigu jame įsteigta ne

mažiau kaip 200 pareigybių, įskaitant jam pavaldžių ir jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų įsteigtas pareigybes, ir jo vadovas yra asignavimų valdytojas.“

2. Pakeisti 6 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Tuo atveju, kai šio straipsnio 2 dalyje nurodyto viešojo juridinio asmens vadovas nėra asignavimų valdytojas, viešojo juridinio asmens steigėjo arba viešojo juridinio asmens savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos (toliau – steigėjas) sprendimu gali būti įsteigta vidaus audito tarnyba arba vidaus auditą atlieka steigėjo vidaus audito tarnyba.“

3. Pakeisti 6 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Tuo atveju, kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytame viešajame juridiniame asmenyje yra įsteigta mažiau kaip 200 pareigybių, įskaitant jam pavaldžių ir jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų įsteigtas pareigybes:

1) steigėjo (steigėjų) arba Vyriausybės sprendimu jame gali būti įsteigta vidaus audito tarnyba arba vidaus auditą atlieka steigėjo vidaus audito tarnyba;

2) jeigu pagal šios dalies 1 punktą vidaus audito neatlieka steigėjo vidaus audito tarnyba, Vyriausybei atskaitingų valstybės institucijų ir įstaigų vidaus auditą atlieka Vyriausybės paskirto viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnyba, o Seimui atskaitingų institucijų – Seimo valdybos paskirto viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnyba.“

4. Papildyti 6 straipsnį 6 dalimi:

„6. Viešojo juridinio asmens vadovo arba kolegialaus valdymo organo sprendimu gali būti įsteigta centralizuota vidaus audito tarnyba, jeigu steigimo dokumentuose arba viešųjų juridinių asmenų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatyta tokia viešųjų juridinių asmenų valdymo organų kompetencija. Šiuo atveju vidaus audito tarnyba nestiegiama viešajam juridiniam asmeniui pavaldžiuose ir jo valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, nepaisant juose įsteigtų pareigybių skaičiaus.“

5. Papildyti 6 straipsnį 7 dalimi:

„7. Kai viešąjį juridinį asmenį yra įsteigę keli steigėjai, jo vidaus auditą atlieka steigėjų bendru sprendimu paskirta vieno iš steigėjų vidaus audito tarnyba.“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 10 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) atsako už efektyvios vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sukūrimą ir palaikymą;“.

2. Pakeisti 10 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) kurdamas vidaus kontrolę, įskaitant finansų kontrolę, vadovaujasi šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis;“.

3. Papildyti 10 straipsnį 4 punktu:

„4) vadovaudamasis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais vidaus kontrolės reikalavimais, nustato vidaus kontrolės politiką viešajame juridiniame asmenyje ir užtikrina, kad būtų atliekama viešojo juridinio asmens analizė, apimanti visus šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus vidaus kontrolės elementus;“.

4. Buvusius 10 straipsnio 4–11 punktus laikyti atitinkamai 5–12 punktais.

5. Pakeisti 10 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) paskiria valstybės tarnautojus arba darbuotojus, atsakingus už vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, vykdymą;“.

6. Pakeisti 10 straipsnio 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) kiekvienais metais iki balandžio 1 dienos Vyriausybės nustatyta tvarka teikia metinę vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, būklės viešajame juridiniame asmenyje, įskaitant jam pavaldžius ir (arba) jo valdymo sričiai priskirtus viešuosius juridinius asmenis, ataskaitą;“.

7. Pakeisti 10 straipsnio 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) užtikrina, kad būtų pašalinti šio straipsnio 5 punkte nurodytų atsakingų asmenų ir vidaus auditorių nustatyti vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, veikimo trūkumai;“.

8. Pakeisti 10 straipsnio 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) nustatydamas vidaus audito tarnybos pareigybių skaičių, įvertina vidaus audito tarnybos vadovo pateiktus vidaus audito poreikio įvertinimo analizės, kuri atliekama finansų ministro nustatyta tvarka, rezultatus.“

5 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 11 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Finansų ministerija:

1) metodiškai vadovauja vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, ir vidaus audito klausimais;

2) atlieka išorinį vidaus audito tarnybų vertinimą (peržiūrą): vertina ir tikrina, ar vidaus audito tarnybų veikla atitinka šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatytus reikalavimus;

3) analizuoja, kaip viešuosiuose juridiniuose asmenyse veikia vidaus kontrolė ir vidaus audito tarnybos;

4) rengia ir iki kiekvienų metų spalio 1 dienos teikia Vyriausybei ir Seimo Audito komitetui metinę viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės būklės ir vidaus audito tarnybų veiklos ataskaitą;

5) koordinuoja viešųjų juridinių asmenų vadovų ir vidaus kontrolės priežiūrą viešuosiuose juridiniuose asmenyse atliekančių darbuotojų mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, klausimais;

6) koordinuoja viešųjų juridinių asmenų vidaus auditorių mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą.“

2. Pripažinti netekusia galios 11 straipsnio 4 dalį.

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. liepos 1 dieną.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Lietuvos Respublikos finansų ministras iki 2018 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

FM Teisės departamento
direktorius
[Signature]
Evaldas Kašėta
2017-11-13

[Signature]

Finansų ministras
[Signature]
Vilijus Šapoka
2017-11-14

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO ĮSTATYMO NR. IX-1253 2, 3, 6, 10
IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m.   d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Centralizuota vidaus audito tarnyba – viešojo juridinio asmens ~~struktūrinis administracijos~~ padalinys (~~skyrius~~, departamentas, ~~skyrius~~), įsteigtas atlikti vidaus auditą viešajame juridiniame asmenyje bei visuose jam pavaldžiuose ir (arba) jo valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse viešojo juridinio asmens ir visų jam pavaldžių ir (arba) jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų vidaus auditui atlikti. Centralizuotai vidaus audito tarnybai šio įstatymo normos taikomos *mutatis mutandis* kaip ir vidaus audito tarnybai.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Pažangos stebėjimas (~~veikla po audito~~) – viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnybos atliekamas priežiūros procesas, kurio metu stebima, kaip įgyvendinamas viešojo juridinio asmens vadovo sprendimas dėl vidaus audito ataskaitoje pateiktų išvadų ir rekomendacijų veikla po atlikto vidaus audito, kurios tikslas – stebėti ir vertinti, kaip įgyvendinamos vidaus audito ataskaitoje pateiktos rekomendacijos.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Vidaus auditorius – viešojo juridinio asmens vidaus kontrolės sistemos dalis, kurios dėka, vidaus auditoriams vykdant nepriklausomą, objektyvią tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veiklą, siekiama užtikrinti viešojo juridinio asmens veiklos gerinimą nepriklausoma ir objektyvi tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veikla, kuria siekiama padėti gerinti viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir vidaus kontrolę.“

4. Pakeisti 2 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Vidaus audito tarnyba – viešojo juridinio asmens ~~struktūrinis administracijos~~ padalinys (~~skyrius~~, departamentas, ~~skyrius~~), įsteigtas atlikti vidaus auditą viešajame juridiniame asmenyje viešojo juridinio asmens ir jam pavaldžių ir (arba) jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų (jeigu pagal šį įstatymą pavaldūs ir (arba) jo valdymo sričiai priskirti viešieji juridiniai asmenys neturi steigti atitinkamo padalinio) vidaus auditui atlikti.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Vidaus kontrolė – viešojo juridinio asmens vadovo sukurta visų kontrolės rūšių veiksmų ir priemonių sistema, kurios dėka siekiama užtikrinti viešojo juridinio asmens veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi bei su visa tuo susijusių rizikos veiksmų valdymą, skirta viešojo juridinio asmens rizikai valdyti ir padėti pasiekti viešojo juridinio asmens tikslams, nustatytiems šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje.“

6. Papildyti 2 straipsnį 8 dalimi:

„8. Vidaus kontrolės politika – vidaus kontrolės principai, metodai ir taisyklės, skirti viešojo juridinio asmens efektyviai vidaus kontrolei sukurti ir palaikyti.“

7. Papildyti 2 straipsnį 9 dalimi:

„9. Viešojo juridinio asmens rizika – tikimybė, kad dėl tam tikrų rizikos veiksnių viešojo juridinio asmens tikslai nebus įgyvendinti arba bus įgyvendinti netinkamai ir dėl to jis gali patirti nuostolių.“

8. Papildyti 2 straipsnį 10 dalimi:

„10. Viešojo juridinio asmens rizikos valdymas – nustatytų viešojo juridinio asmens rizikos veiksnių valdymo procesas, kai siekiant tinkamai reaguoti į riziką priimami sprendimai dėl jos poveikio pašalinimo arba sumažinimo.“

9. Papildyti 2 straipsnį 11 dalimi:

„11. Viešojo juridinio asmens rizikos veiksniai – aplinkybės, galinčios daryti neigiamą poveikį viešojo juridinio asmens veiklai.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Vidaus kontrolės tikslai tikslas ir veikimas

1. Vidaus kontrolės pagrindinis tikslas yra – užtikrinti, kad būtų pasiekti šie viešojo juridinio asmens tikslai:

1) ~~viešojo juridinio asmens veikla būtų vykdoma vykdyti veiklą viešojo juridinio asmens veiklą reglamentuojančių įstatymų; ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pagal strateginius arba kitus veiklos planus, programas bei ir procedūras;~~

2) ~~saugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ar kitų neteisėtų veikų valstybės ir (arba) savivaldybės turtas turtą bei ir įsipareigojimai įsipareigojimus tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ar kitų neteisėtų veikų;~~

3) ~~viešasis juridinis asmuo vykdydamas vykdyti veiklą laikytusi laikantis patikimo finansų valdymo principų;~~

4) ~~informacija apie viešojo juridinio asmens finansinę ir kitą veiklą būtų teisinga ir pateikiama teisės aktų nustatyta tvarka. teikti patikimą, aktualią ir teisingą informaciją apie viešojo juridinio asmens finansus ir veiklą.~~

2. ~~Vidaus kontrolės sistema kiekviename juridiniame asmenyje kuriama ir palaikoma atsižvelgiant į jo veiklos ypatumus, teisės aktus bei kitus dokumentus, reglamentuojančius viešojo juridinio asmens veiklą.~~

Vidaus kontrolę sudaro šie tarpusavyje susiję elementai:

1) kontrolės aplinka, kuri užtikrina vidaus kontrolės veikimo viešajame juridiniame asmenyje nustatymą teisės aktuose ir apima viešojo juridinio asmens organizacinę struktūrą, valdymą, personalo politiką, vadovų ir darbuotojų profesinio elgesio principus ir normas, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos vidaus kontrolės organizavimui ir kokybei;

2) rizikos vertinimas, kurį atliekant nustatomi ir analizuojami viešojo juridinio asmens rizikos veiksniai, taip sukuriant pagrindą tinkamai reaguoti į riziką ir pasirinkti, kokią kontrolės veiklą įgyvendinti;

3) kontrolės veikla, kuri apima įgaliojimų, leidimų suteikimą, funkcijų atskyrimą, prieigos prie turto ir dokumentų kontrolę, veiklos ir rezultatų peržiūrą, veiklos priežiūrą ir kitų reikalavimų, nustatytų viešojo juridinio asmens vadovo priimtuose teisės aktuose, laikymąsi;

4) informavimas ir komunikacija, kai viešojo juridinio asmens darbuotojai laiku gauna aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją apie vidaus ir išorės

įvykius, ūkinius įvykius ir ūkines operacijas, vykdamt efektyvią komunikaciją tiek viešojo juridinio asmens viduje, tiek su trečiaisiais asmenimis;

5) stebėseną, kurią atliekant užtikrinama, kad viešojo juridinio asmens vidaus kontrolė veiktų taip, kaip numatyta, ir neatsiliktų nuo pasikeitusių veiklos sąlygų; stebėseną atliekama viešojo juridinio asmens darbuotojams vykdamt reguliarią valdymo ir priežiūros veiklą pagal pavestas funkcijas ir vidaus ir išorės auditoriams atliekamt vertinimus.

~~3. Viešojo juridinio asmens vadovas privalo nustatyti vidaus kontrolės procedūras – atsižvelgdamas į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą bei jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus.~~

Vidaus kontrolė kiekviename viešajame juridiniame asmenyje kuriama ir palaikoma atsižvelgiant į jo organizacinę struktūrą, turimus išteklius, rizikos veiksnius, veiklos aplinką, veiklos rūšis, vidaus kontrolės atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus viešojo juridinio asmens veiklos ypatumus.

4. Vidaus kontrolei keliamus reikalavimus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Visi viešojo juridinio asmens darbuotojai privalo vadovautis viešojo juridinio asmens vadovo nustatyta vidaus kontrolės politika.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vidaus audito tarnyba Viešuosiuose viešajame juridiniuose juridiniame asmenyse asmenyje, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus viešuosius juridinius asmenis, vidaus audito tarnyba turi būti įsteigta, jeigu juose jame patvirtinta įsteigta ne mažiau kaip 200 pareigybių (etatų), įskaitant jiems jam pavaldžių ir arba jų jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų patvirtintas įsteigtas pareigybes (etatus), ir jo vadovas yra asignavimų valdytojas.“

2. Pakeisti 6 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Viešojo juridinio asmens vadovo arba kolegialaus valdymo organo sprendimu, jeigu steigimo dokumentuose arba viešųjų juridinių asmenų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose yra numatyta tokia viešųjų juridinių asmenų valdymo organų kompetencija, gali būti įsteigta centralizuota vidaus audito tarnyba. Šiuo atveju vidaus audito tarnyba nestiegiama pavaldžiuose ir valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, nepaisant juose patvirtintų pareigybių (etatų) skaičiaus. Tuo atveju, kai šio straipsnio 2 dalyje nurodyto viešojo juridinio asmens vadovas nėra asignavimų valdytojas, viešojo juridinio asmens steigėjo arba viešojo juridinio asmens savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos (toliau – steigėjas) sprendimu gali būti įsteigta vidaus audito tarnyba arba vidaus auditą atlieka steigėjo vidaus audito tarnyba.“

3. Pakeisti 6 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Tuo atveju, kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytuose nurodytame viešuosiuose viešajame juridiniuose juridiniame asmenyse asmenyje yra patvirtinta įsteigta mažiau kaip 200 pareigybių (etatų) juose, įskaitant jam pavaldžių ir jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų įsteigtas pareigybes:

1) steigėjo (steigėjų) arba Vyriausybės sprendimu jame gali būti įsteigta vidaus audito tarnyba arba vidaus auditą atlieka viešojo juridinio asmens steigėjo vidaus audito tarnyba. Kai viešojo juridinio asmens steigėjas (steigėjai) nėra viešasis juridinis asmuo, perdavęs valdyti, naudoti valstybės arba savivaldybės turtą bei juo disponuoti, vidaus auditą atlieka viešojo juridinio asmens, perdavusio valstybės arba savivaldybės turtą,

~~vidaus audito tarnyba. Kai viešąjį juridinį asmenį yra įsteigę keli steigėjai, viešojo juridinio asmens vidaus auditą atlieka steigėjų bendru sprendimu paskirta viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnyba;~~

2) jeigu pagal šios dalies 1 punktą vidaus audito neatlieka steigėjo vidaus audito tarnyba, Vyriausybei atskaitingų valstybės institucijų ir įstaigų vidaus auditą atlieka Vyriausybės paskirto viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnyba, o Seimui atskaitingų institucijų – Seimo valdybos paskirto viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnyba.“

4. Papildyti 6 straipsnį 6 dalimi:

„6. Viešojo juridinio asmens vadovo arba kolegialaus valdymo organo sprendimu gali būti įsteigta centralizuota vidaus audito tarnyba, jeigu steigimo dokumentuose arba viešųjų juridinių asmenų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatyta tokia viešųjų juridinių asmenų valdymo organų kompetencija. Šiuo atveju vidaus audito tarnyba nesteigiama viešajam juridiniam asmeniui pavaldžiuose ir jo valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, nepaisant juose įsteigtų pareigybių skaičiaus.“

5. Papildyti 6 straipsnį 7 dalimi:

„7. Kai viešąjį juridinį asmenį yra įsteigę keli steigėjai, jo vidaus auditą atlieka steigėjų bendru sprendimu paskirta vieno iš steigėjų vidaus audito tarnyba.“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 10 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) yra atsakingas atsako už efektyvios vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sukūrimą, jos veikimą bei tobulinimą ir palaikymą;“.

2. Pakeisti 10 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) diegdamas kurdamas vidaus kontrolę, įskaitant finansų kontrolę, atsižvelgia į vadovaujasi šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje ir 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus tikslus įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis;“.

3. Papildyti 10 straipsnį 4 punktu:

„4) vadovaudamasis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais vidaus kontrolės reikalavimais, nustato vidaus kontrolės politiką viešajame juridiniame asmenyje ir užtikrina, kad būtų atliekama viešojo juridinio asmens analizė, apimanti visus šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus vidaus kontrolės elementus;“.

4. Buvusius 10 straipsnio 4–11 punktus laikyti atitinkamai 5–12 punktais.

5. Pakeisti 10 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„45) paskiria valstybės tarnautojus arba darbuotojus, atsakingus už finansų kontrolės vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, vykdymą;“.

6. Pakeisti 10 straipsnio 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„56) kiekvienais metais iki balandžio 1 dienos Vyriausybės nustatyta tvarka teikia ataskaitą apie finansų kontrolės būklę viešajame juridiniame asmenyje, įskaitant pavaldžius arba jo valdymo sričiai priskirtus viešuosius juridinius asmenis metinę vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, būklės viešajame juridiniame asmenyje, įskaitant jam pavaldžius ir (arba) jo valdymo sričiai priskirtus viešuosius juridinius asmenis, ataskaitą;“.

7. Pakeisti 10 straipsnio 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„67) užtikrina, kad būtų pašalinti šio straipsnio 5 punkte nurodytų atsakingų asmenų, nurodytų šio straipsnio 4 punkte, ir vidaus auditorių nustatyti vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, veikimo trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;“.

8. Pakeisti 10 straipsnio 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„89) nustatydamas vidaus audito tarnybos pareigybių (~~etaty~~) skaičių, gali įvertinti įvertina vidaus audito tarnybos vadovo pateiktą pateiktus vidaus audito poreikio įvertinimo analizę analizės, kuri atliekama finansų ministro nustatyta tvarka, rezultatus.“

5 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 11 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Finansų ministerija:

1) metodiškai vadovauja vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolės kontrolę, ir vidaus audito klausimais; vertina ir prireikus tikrina, ar vidaus audito tarnybų veikla atitinka šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus, analizuoja, kaip veikia vidaus audito tarnybos viešuosiuose juridiniuose asmenyse;

2) rengia ir iki kiekvienų metų liepos 1 dienos teikia Vyriausybei bei Seimo Audito komitetui metinę vidaus audito tarnybų veikimo viešuosiuose juridiniuose asmenyse ataskaitą atlieka išorinį vidaus audito tarnybų vertinimą (peržiūrą): vertina ir tikrina, ar vidaus audito tarnybų veikla atitinka šio Įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatytus reikalavimus;

3) koordinuoja viešųjų juridinių asmenų vidaus auditorių mokymą, kvalifikacijos kėlimą ir atestavimą analizuoja, kaip viešuosiuose juridiniuose asmenyse veikia vidaus kontrolė ir vidaus audito tarnybos;

4) rengia ir iki kiekvienų metų spalio 1 dienos teikia Vyriausybei ir Seimo Audito komitetui metinę viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės būklės ir vidaus audito tarnybų veiklos ataskaitą;

5) koordinuoja viešųjų juridinių asmenų vadovų ir vidaus kontrolės priežiūrą viešuosiuose juridiniuose asmenyse atliekančių darbuotojų mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, klausimais;

6) koordinuoja viešųjų juridinių asmenų vidaus auditorių mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą.“

2. Pripažinti netekusia galios 11 straipsnio 4 dalį.

4. Pasiūlyti Vyriausybei iki 2003 m. liepos 1 d. parengti ir pateikti Seimui Įstatymų, reikalingų šio Įstatymo 11 straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytoms nuostatomis įgyvendinti, pakeitimo ir (arba) papildymo Įstatymų projektus, taip pat parengti šiam Įstatymui įgyvendinti reikalingus Įstatymų lydimuosius teisės aktus.

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis Įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. liepos 1 dieną.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Lietuvos Respublikos finansų ministras iki 2018 m. birželio 30 d. priima šio Įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

FM Teisės departamento
direktorius

Evaldas Kašėta
2017-11-15

Finansų ministerijos
vyriausybės sekretoriaus
sakysiuoju įgaliojimas
2017-11-19

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS TEISĖS GRUPĖS 2017-09-18 IŠVADOJE DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO ĮSTATYMO NR. IX-1253 2, 3, 6, 10 IR 11 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. NV-2356) PATEIKTŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ

Pastabos, pasiūlymo numeris	Pastabos, pasiūlymo turinys	Argumentai (neatsižvelgta, atsižvelgta iš dalies)
1.	Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto 1 str. 1 dalimi keičiama „centralizuoto audito tarnybos“ sąvoką bei į Įstatymo projekto 3 straipsnį, kuriuo keičiamas Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnis, reglamentuojantis vidaus audito tarnybų steigimą, būtų tikslinga įvertinti galimybę centralizuotą vidaus auditą atlikti ne tik viešojo juridinio asmens administracijos padaliniais, bet ir šiam tikslui įsteigtiems viešiesiems juridiniams asmenims, taip pat įtvirtinant galimybę atlikti kelių valdymo sričių viešųjų juridinių asmenų vidaus auditą.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tarptautinės aukščiausiųjų kontrolės institucijų organizacijos (INTOSAI) parengtoje Limos deklaracijoje (toliau – Deklaracija) aiškiai nustatyti audito tikslai, audito vykdytojai ir jų veiklos santykiai. Deklaracijos 3 straipsnyje „Vidaus ir išorės auditas“ pažymima, kad <i>vidaus audito tarnybos</i> (toliau – VAT) turi būti kuriamos ministerijose ir valdžios institucijose, o <i>išorės audito tarnybos</i> nėra audituojamųjų institucijų organizacinės struktūros dalis.</p> <p>Deklaracijos principai dėl vidaus audito veiklos, tikslų, vietos organizacinėje valdymo struktūroje atskleidžiami Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų (INTOSAI) viešojo sektoriaus vidaus kontrolės standartų gairėse¹ (toliau – INTOSAI gairės). Pagal INTOSAI standartą „Viešojo sektoriaus vidaus audito nepriklausomumas“², atitinkantį gerąją pasaulio patirtį, tarptautiniu mastu pripažintą COSO modelį³, vidaus auditas yra vidaus kontrolės sistemos dalis ir naudojamas kaip priemonė organizacijos vidaus kontrolei gerinti.</p> <p>Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus vidaus audito funkcijų centralizavimas, kai sprendimą priima institucijos vadovas, galimas ne aukštesniu negu ministerijos (ar savivaldybės) lygiu ir tikslingas tik esant tam tikroms sąlygoms.</p> <p>Vadovaujantis Įstatymu ir gerąja užsienio šalių praktika, ministerijose centralizuotų VAT steigimas neturėtų būti privalomas. Savarankišką sprendimą dėl centralizavimo turi priimti institucijos vadovas, apsvarstęs centralizuotos VAT steigimo tikslingumą, atsižvelgdamas į viešojo juridinio asmens (toliau – VJA) veiklos specifiką, teritorinių padalinių ir (ar) pavaldžių VJA (tarp jų ir savarankiškų</p>

¹ Angl. INTOSAI GOV 9100 „Guidelines for Internal Control Standards for the Public Sector“.

² INTOSAI GOV 9140 standarto 3 dalyje „Viešojo sektoriaus vidaus auditas“ akcentuojama, kad viešojo sektoriaus vidaus auditoriai turi aiškią sąsają su konkrečia organizacija (subjektu), yra jo dalis (t. y. <...> padeda organizacijai pagerinti savo veiklą <...>, <...> yra stipraus viešojo sektoriaus valdymo sukūrimo elementas <...>, <...> atlieka funkciją, susijusią su organizacijos atskaitomybe visuomenei <...>, <...> yra neatskiriama organizacijos dalis <...>, <...> gali būti organizuojama ir vykdoma įvairiais organizaciniais lygmenimis <...>).

³ COSO modelis – visapusė vidaus kontrolės struktūra, patvirtinta „Treadway“ komisijos rėmėjų komiteto (angl. *Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*).

		<p>asignavimų valdytojų) skaičių bei išsidėstymą Lietuvos teritorijoje, darbuotojų skaičių, ES teisės aktų reikalavimus ir pan.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Europos Komisijos atstovai ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ekspertai, pažymėdami, kad vidaus auditas yra vidaus kontrolės sistemos dalis, įžvelgė šias vidaus audito funkcijų centralizavimo rizikas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vidaus auditas būtų tapatinamas su išorės audito funkcija (mažėtų kokybiško konsultavimo vidaus kontrolės klausimais galimybė); ➤ būtų prarandamas tiesioginis ryšys su VJA vadovu, kuris atsakingas už vidaus kontrolės sukūrimą ir palaikymą, ir su įstaigoje vykdoma vidaus kontrolės politika; ➤ vidaus auditoriai nedisponuotų visa reikšminga informacija apie įstaigos veiklos rizikas; ➤ vidaus audito rekomendacijos būtų neišsamios; ➤ sulėtėtų reagavimas į kylančias grėsmes ir atsiradusius vidaus kontrolės trūkumus; ➤ sulėtėtų vidaus audito procesas, pailgėtų vidaus audito sprendimų priėmimo trukmė. <p><i>Šiuo metu šalims kandidatėms į ES Europos Komisijos atstovai ir EBPO ekspertai, atsižvelgdami į nuostatas, kad vidaus auditas yra vidaus kontrolės sistemos, už kurios veikimą atsakingas institucijos vadovas, dalis, taiko reikalavimą kurti decentralizuotas vidaus audito sistemas.</i></p> <p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, ir siekdami išlaikyti tarptautiniu mastu pripažintą vidaus ir išorės audito steigimo tikslą, jų tarpusavio santykį, manome, kad nėra tikslinga įtvirtinti galimybę atlikti kelių valdymo sričių VJA vidaus auditą.</p>
--	--	---

Finansų departamentas
Vidas Sapokas
2008-11-14

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO ĮSTATYMO NR. IX-
1253 2, 3, 6, 10 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

(toliau – Įstatymo projektas)

(TAP-17-1251(2); TAIS Nr. 17-9100(3))

2017-11-21 Nr. NV-2945

Vilnius

Įvertinę Įstatymo projekto, patikslinto pagal Teisės grupės 2017 m. rugsėjo 18 d. išvadoje Nr. NV-2356 pateiktas pastabas, atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, esminių pastabų neturime, tačiau atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo projektą būtų tikslinga koreguoti pagal žemiau pateiktus pastebėjimus:

1. Pakartotinai siūlytume įvertinti Teisės grupės 2017 m. rugsėjo 18 d. išvadoje Nr. NV-2356 teiktą 18 pastabą dėl subjekto – *Seimo valdybos* - priimančio sprendimą dėl Seimui atskaitingų valstybės institucijų ir įstaigų vidaus audito atlikimo, akcentuojant, kad Vyriausybei atskaitingų valstybės institucijų ir įstaigų vidaus auditą atlieka *Vyriausybės paskirto* viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnyba.

2. Atkreiptinas dėmesys, kad iš Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 str. 7 dalies, kartu sistemiškai vertinant Įstatymo projekto 4 straipsniu keičiamą Įstatymo 10 straipsnio 1 punktą, nėra aiškus formuluotės „veiksmai ir priemonės“. Pastebėtina, kad kitose nei Įstatymo projekto, nei Įstatymo nuostatose ši formuluotė nevartojama. Kartu pastebėtina, kad lieka neaišku, kas sudaro „vidaus kontrolės sistemą“. Galiojančio Įstatymo 2 str. 2, 7 dalyse bei 4 str. 1 dalyje vartojama ši formuluotė, Įstatymo projekte lieka tik Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamoje Įstatymo 2 str. 7 dalyje bei nekeičiamoje Įstatymo 2 str. 2 dalyje ir Įstatymo 4 str. 1 dalyje. Tuo tarpu Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 str. 2 dalyje nurodoma, kad „vidaus kontrolę sudaro tarpusavyje susiję elementai“. Vertinant tai, bei akcentuojant, kad nėra aiškus ir nuoseklus vidaus kontrolės turinys – ar tai sistema, ar tarpusavyje susiję elementai, ar veiksmai ir priemonės,- būtinas nuostatų koregavimas. Pažymėtina, kad šis pastebėjimas buvo teiktas ir Teisės grupės 2017 m. rugsėjo 18 d. išvados Nr. NV-2356 2 pastaboje.

3. Reiktų suderinti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 2 str. 9 ir 10 dalyje tam pačiam reiškiniui apibūdinti vartojamas skirtingas formuluotes: vienoje jų vartojama formuluotė „dėl tam tikrų veiksmų“ – ši formuluotė yra neapibrėžta, kitoje - „nustatytų“, nėra aišku, koks subjektas nustato.

4. Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 str. 1 d. 1 punkte derėtų nevartoti abstrakčių nuorodų į kitus teisės aktus, bendrų nuorodų į strateginius dokumentus. (Šios pastabos kontekste turėtų būti įvertinta ir Įstatymo projekto 2 str. 2 d. 3 punktas). Pastebėtina, kad tai buvo akcentuota ir Teisės grupės 2017 m. rugsėjo 18 d. išvados Nr. NV-2356 7 pastaboje. Kartu pastebėtina, kad minėta nuostata turėtų būti koreguojama kalbiniu aspektu.

5. Pakartotinai siūlytume įvertinti Teisės grupės 2017 m. rugsėjo 18 d. išvadoje Nr. NV-2356 pateiktą 3 pastabą, kartu akcentuojant, kad tikslai yra formuluojami kaip uždaviniai, o ne siekiai, todėl formuluotės turėtų būti koreguojamos.

6. Įstatymo projekte nėra įvestas formuluotės „vidaus kontrolė“ trumpinys, tačiau Įstatymo projekto tekste vartojama formuluotė „kontrolė“, tokiu būdu galimai bus klaidinami teisės akto taikytojai, vertinant tai siūlytume arba minėtas formuluotes suvienodinti, arba įvesti formuluotės „vidaus kontrolė“ trumpinį (žr. Įstatymo projekto 2 str. ir kt.). Analogiškos pastabos kontekste turėtų būti įvertintos ir formuluotės „viešojo juridinio asmens rizika“ bei „rizika“ (Įstatymo projekto 1 str. 7 dalis, Įstatymo projekto 2 str. 2 dalis ir kt.); taipogi viešojo juridinio asmens veikla“ ir „veikla“ (Įstatymo projekto 2 str. ir kt), „valdymas“ ir „viešojo juridinio asmens valdymas“ (Įstatymo projekto 1 str. 8 dalis ir Įstatymo projekto 2 str. 2 d. 5 punktas ir kt.).

7. Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 str. 2 d. 4 punkte vartojama formuluotė „vidaus ir išorės įvykiai“, tačiau jos turinys nėra atskleistas, o kituose Įstatymo projekto straipsniuose ir galiojančiame Įstatyme nėra vartojamas, vertinant tai derėtų šios formuluotės atsisakyti arba pagrįsti jos poreikį, atskleisti turinį.

8. Konkretizuoti Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 str. 2 d. 5 punktą: po žodžių „kaip numatyta“ nurodyti, kur tai yra numatyta; formuluotė „neatsilikų“ turėtų būti tikslinama kalbiniu aspektu.

9. Pakartotinai siūlytume įvertinti 2017 m. rugsėjo 18 d. išvadoje Nr. NV-2356 teiktą 14 pastabą, kadangi Įstatymo projektas nėra patikslintas teiktos pastabos kontekste, o argumentai derinimo pažymoje nepateikiami. Kartu galėtų būti įvertinta galimybė atsisakyti Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 str. 3 dalies kaip deklaratyvios, pažymint, kad joje nepateikiamas baigtinis sąrašas viešojo juridinio asmens veiklos ypatumų, kuriais vadovaujantis turėtų būti kuriama ir palaikoma viešojo juridinio asmens vidaus kontrolė.

10. Tikslinti aiškinamojo rašto 8 ir 11 punktus: informaciją pateiktą aiškinamojo rašto 8 punkto antroje pastraipoje reiktų dėti aiškinamojo rašto 11 punkte. Kartu turėtų būti tikslinamas aiškinamojo rašto 11 punktas, išbraukiant jame žodį „minimalius“. Taipogi tikslinti aiškinamojo rašto 13 punktą, kadangi jame pateikta informacija dėl Įstatymo projekto derinimo yra akivaizdi, vertinant Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, nuostatų kontekste.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Rimvydas Pilibaitis

